

Geannoteerde beslisnotitie en concept-besluittekst

Documentnummer: 6222671

Geannoteerde Beslisnotitie

1. Positionering PowerPort als gebiedsopgave van nationaal belang, in lijn met de Ontwerp Nota Ruimte.

De opgave ondersteunt de nationale energietransitie en grondstoffentransitie (circulaire economie en basischemie). De inzet is deze nationale belangen met lokale en regionale meerwaarde te realiseren.

De besluitvorming van 1 december vindt plaats als een apart BO-Powerport met BOL-status (en TK Brief). Later kan - waar nodig – ook de verbinding met het MIRT gemaakt worden. Het besluit heeft een principekarakter: richtinggevend wat betreft de bestuurlijke ambitie, verplichtend op proces. De nadere financiële en juridische uitwerking volgt in Q1&Q2 2026, gekoppeld aan de Voorjaarsnota's en definitieve besluitvorming tijdens een volgend BOL-PowerPort in Q2 2026 en daaropvolgend de raden, Staten en Tweede-Kamer.

Rijk en regio concluderen dat het haven- en industriecluster Moerdijk een strategisch profiel heeft op het gebied van energie, chemie en grondstoffenverwerking die essentieel zijn voor de grondstoffen- en materialentransitie. Dit profiel vraagt om een multimodale ontsluiting (weg, water, spoor en buisleidingen), nieuwe waterrijke bedrijventerreinen en energie-infrastructuur voor onder meer elektriciteit, waterstof, CO₂ en warmte.

- Rijk en regio spreken af dit profiel in Q1 2026 gezamenlijk verder uit te werken binnen de Nota Ruimte en aanverwante nationale ruimtelijk-economische trajecten, op een wijze waarop de nationale opgave wordt gerealiseerd mét regionale economische meerwaarde.

Annotatie: Instemmen met dit beslispunt

Voor wat betreft financiële en juridische uitwerking is ook onze provinciale perspectiefnota van belang. Hiertoe dienen we half januari concreet te hebben welke financiële middelen vanuit de provincie benodigd zijn. Op dit moment kunnen we derhalve nog geen afspraken maken met financiële consequenties, dus kunnen we niet verder gaan dan hoe dit is beschreven in bovenstaande passage.

Voor wat betreft profilering is het van belang dat dit strategisch profiel op het gebied van energie, chemie en grondstoffenverwerking wordt vastgesteld als startpunt voor een volgende fase in gebiedsuitwerking. Zowel vanuit de participatielijnen als de interne provinciale advisering is hetgeen hier beschreven wordt qua profiel passend.

Op dit moment wordt Powerport regio Moerdijk meegenomen als onderdeel in het energieperspectief. Hiermee wordt het eind 2026 ook onderdeel van de provinciale Omgevingsvisie. Op dit moment is er geen profilering vastgesteld, maar het zou te adviseren zijn dit wel mee te nemen in het proces van het energieperspectief/omgevingsvisie.

2. Afspraken ten aanzien van toekomstbestendig gebiedsprogramma PowerPort:

- De stuurgroep volgt de logica van de gelaagde aanpak volgend uit de inhoud: Gebiedsprogramma – Gebiedsuitwerking – Gebiedsplan. Het gebiedsprogramma vormt het overkoepelende kader waarin ruimte, economie, natuur en leefomgeving in

samenhang worden uitgewerkt. Deze indeling maakt het mogelijk om in verschillende snelheden per deelopgave te werken en voortgang te boeken, terwijl de samenhang behouden blijft.

- Binnen dit programma worden in ieder geval twee gebiedsuitwerkingen onderscheiden: de strategische uitbreiding van het haven- en industriecomplex Moerdijk (HiM) en de gebiedsuitwerking rond het Amergebied. Beide uitwerkingen resulteren uiteindelijk in twee afzonderlijke gebiedsplannen, passend in het overkoepelende gebiedsprogramma.
- Rijk en regio concluderen dat de agrarische sector van groot belang is voor de Powerport regio. Uitbreiding van het HiM heeft in alle scenario's stevige impact op de agrarische structuur van het gebied. Rijk en regio spreken af om de in de participatie opgehaalde randvoorwaarden en condities vanuit het agrarisch perspectief als uitgangspunt te nemen voor het vervolgproces en ook verder uit te werken. Rijk en regio spreken af dat er gestart wordt met een verkenning naar de mogelijkheden van een gebiedsgerichte aanpak van het agrarisch landschap en de inzet van bestaande (landinrichtings)instrumenten.
- Wat betreft Kabels en leidingen (Drimmelen).... PM tekst opnemen
- Rijk en regio spreken af om, samen met het waterschap, een herbezinning op de waterveiligheidsnormen uit te voeren, gezien de schaal en impact van de opgave. In Q1 2026 vindt hierover overleg plaats, zodat normering, rekenregels en ruimtebeslag vooraf duidelijk zijn en de uitwerking van de gebiedsontwikkeling daarop kan worden gebaseerd.
- De stuurgroep vindt het van groot belang dat daadwerkelijk toekomstbestendig en integraal gewerkt kan worden en geeft daarom opdracht de principes van toekomstbestendig werken te benoemen en in beeld te brengen in hoeverre het bestaande instrumentarium van regels en (projectmatige) werkwijzen daarvoor toereikend is en voorstellen te doen om deze opgave te ondersteunen met het instrumentarium dat nodig is voor de totstandkoming van toekomstbestendige gebiedsuitwerkingen en gebiedsplannen.
- Daarnaast geeft de stuurgroep opdracht om de diverse randvoorwaarden rond milieuruimte – waaronder stikstof, geluid en water – nader uit te werken, passend bij de opgave van nationaal belang.
- NB ik begreep behoefte toch nog over NOVEX status te spreken. Vandaar hierbij als reminder!

Annotatie: De gelaagdheid die hier beschreven is, is beredeneerd vanuit de inhoud, en niet vanuit het Omgevingswet instrumentarium. Dit onderdeel vergt nog nadere uitwerking, maar het volgende kunnen we provinciaal ambtelijk meegeven/adviseren op dit moment.

Inhoudelijk is de lijn die beschreven is wel te volgen en te herkennen. Vanuit het Omgevingswet instrumentarium zou je hier kunnen werken met zowel afzonderlijke projectbesluiten voor de deelgebieden als met een omgevingsprogramma waarbinnen je projectbesluiten afspreekt. Er zijn daarin nog verschillende mogelijkheden te onderscheiden die elk voor- en nadelen hebben. Er komt hier nog een meer uitgebreide notitie over richting 1 december a.s.. Een programma onder de Omgevingswet zou kunnen fungeren als een verkenning. Hierbij zou je ook uitgangspunten en afspraken kunnen maken, zoals bijvoorbeeld regelingen, maar ook over rolverdeling en welke

overheid waarvoor verantwoordelijk is. Je moet dan alsnog projectbesluiten op basis van je programma uitvoeren en afspreken wie deze uitvoert. Daarnaast wordt een programma voor elke overheid zelfbindend afgesproken. Een programma is abstracter van aard. Je kunt hier ook een gebiedsvisie in uitwerken/opnemen. Wanneer je zonder programma aan afzonderlijke projectbesluiten werkt, dan is het zo dat een projectbesluit meer concreetheid veronderstelt. Daarnaast moet je daarbij aan de voorkant afspraken maken over verantwoordelijkheden en inbreng van de overheden die niet het bevoegd gezag zijn. Enkel de provincie en het rijk beschikken over het instrument projectbesluit. Er kan hierin maar één bevoegd gezag zijn. In zekere zin is ook hier de verkenning aan de voorkant van een projectbesluit uitgebreider in te richten.

Er komt een uitgebreider advies, maar zaken ter afweging op dit moment zijn:

- Welke rol willen we als provincie innemen? Een programma dienen we zelfbindend vast te leggen. Een projectbesluit kan door één bevoegd gezag te worden getrokken. Dit veronderstelt duidelijke afspraken aan de voorkant.
- Snelheid proces. In het kader van het gevestigde voorkeursrecht zijn we gebaat bij een snel proces. Het voorkeursrecht blijft 3 jaar gevestigd en binnen deze 3 jaar dient er een besluit te liggen (kan zowel bij projectbesluit als programma). Een doorloop met programma is naar waarschijnlijkheid sneller dan een projectbesluit.

3. Afspraken ten aanzien van gebiedsuitwerking Energiehub Amer - Geertruidenberg:

- De uitgangspuntennotitie voortkomend uit de participatie wordt onderschreven door de stuurgroep en vormt het vetrekpunt voor de op te stellen gebiedsuitwerking;
- Rijk en regio spreken af om voor gemeente Geertruidenberg verder te werken aan de Amersvisie. Hiervoor wordt een bestuurlijke overeenkomst getekend door in ieder geval het Rijk, provincie Noord-Brabant, gemeente Geertruidenberg en het waterschap Brabantse Delta. In de bestuurlijke overeenkomst worden afspraken gemaakt over de rollen en verantwoordelijkheden van partijen, financiën en hoe om te gaan met individuele projecten. Rijk en regio willen de overeenkomst in Q1 2026 ondertekenen.
- Geertruidenberg en / of de Provincie Noord-Brabant nemen het voortouw bij de gebiedsuitwerking Energiehub Amer, in samenwerking met TenneT/KGG en RWE. De gebiedsuitwerking dient in Q2 2026 gereed te zijn tbv besluitvorming in het BOL '26.
- De gemeente Geertruidenberg en/of de provincie stelt direct een projectleider aan die de verkenning opstart met RWE, TenneT/KGG. De projectleider start met het maken van afspraken over de werkwijze om tot een gebiedsuitwerking te komen, inclusief de op te leveren producten die daarbij horen.
- De stuurgroep besluit dat het gesprek over aansluiting op de Delta Rhine Corridor (DRC) wordt gevoerd en verder wordt verkend met RWE. Een antwoord op deze vraag is nodig om de (on)mogelijkheden van toekomstige programmering binnen de Energiehub te bepalen.
- De gebiedsuitwerking moet Rijk – Regio (en RWE) in staat stellen om gezamenlijk in Q2 2026 te besluit óf de energiehub Amer de nationale energiebelangen kan realiseren op een manier waarbij lokaal en regionaal meerwaarde ontstaat.
- Wat betreft inzet van reeds beschikbaar gestelde compensatiemiddelen spreken rijk en Geertruidenberg af PM

Annotatie: Deze lijn is te herkennen vanuit het participatietraject en zal nader uitgewerkt dienen te worden. Hiertoe kan de opdracht gegeven worden. Ambtelijk advies is om hier akkoord mee te gaan.

4. Afspraken ten aanzien van gebiedsuitwerking Moerdijk:

Wat betreft de ontwikkelrichting:

- Rijk en regio willen - op basis van de verrichte technische studies en op basis van de uitkomsten van de participatie - de inwoners van de gemeente Moerdijk richtinggevend duidelijkheid bieden over de ontwikkelrichting die op een later moment waarschijnlijk definitief gekozen wordt;
- Rijk en regio geven daarbij aan dat de gezamenlijke ‘richtinggevende uitspraak t.a.v. de ontwikkelrichting’ geen definitief besluit betreft. Het is een voornemen waarvan de inzet is deze later om te zetten in een definitief besluit. Dat kan pas als:
  - de gestelde randvoorwaarden concreet zijn uitgewerkt en ook ‘geleverd’ kunnen worden;
  - de ruimtelijk-juridische noodzakelijke en zorgvuldigheid stappen zijn gezet (zoals NB invullen);

Wat betreft de randvoorwaarden:

- Met het (later) definitief vast stellen van de ontwikkelrichting van het Haven- en Industriegebied Moerdijk (HiM) is ook duidelijk welke inwoners direct geraakt gaan worden door deze ontwikkeling. Rijk en regio spreken af dat deze inwoners, aanvullend op de bestaande garantieregeling, een verhuisregeling en maatschappelijke begeleiding aangeboden moet worden om vrijwillig tegen volledige vergoeding verhuizing mogelijk te maken. Op een later moment volgt een aanvullende vertrekregeling voor bewoners die op langere termijn moeten vertrekken. De ontwikkeling van het HiM vloeit voort uit voornamelijk een rijksopgave, daarom spreken Rijk en Regio af dat de verantwoordelijkheid voor (voor)financiering van de verhuisregeling in eerste instantie bij het Rijk ligt.
Wat betreft perspectief voor inwoners op een nieuwe woonomgeving spreken Rijk en Regio ook af te verkennen óf inwoners – indien die behoefte bestaat – als ‘gemeenschap’ met sterke sociale structuur/ structuren te verhuizen. Rijk en regio onderzoeken welke mogelijkheden de lokale en regionale woningbouwplannen daartoe geven.
- Rijk en regio spreken af dat er een gebiedsfonds ingericht wordt, gericht op het duurzaam versterken van de brede welvaart in de gemeente Moerdijk. Het fonds wordt in eerste instantie gevuld met incidentele compensatiemiddelen en zal op termijn structureel worden aangevuld met opbrengsten uit energieprojecten (zoals wind en zon) en mogelijke toekomstige dividendstromen uit het nieuwe HiM-complex. Het fonds heeft tot doel niet alleen te compenseren, maar ook structureel te investeren in leefbaarheid, voorzieningen, natuur, mobiliteit en economische veerkracht. Daarmee wordt het fonds een instrument dat zowel directe sociale effecten kan opvangen als op de langere termijn bijdraagt aan de duurzame kwaliteit van wonen, werken en leven in de gemeente Moerdijk.
- Rijk en regio spreken af dat een passend ontwikkelvoertuig wordt ingericht voor de uitvoering van de gebiedsontwikkeling. Dit ontwikkelvoertuig vormt de gezamenlijke structuur waarin besluiten worden voorbereid, middelen worden ingezet en de uitvoering wordt aangestuurd. Partijen gaan hierover met elkaar in gesprek, met als doel in het tweede kwartaal van volgend jaar afspraken te maken over de vorm, rollen, verantwoordelijkheden en bijbehorende financiering.

- NB hierbij moet ook nog het bestuurlijke gesprek gevoerd worden over hoe om te gaan met de huidige Moerdijkregeling en verkoopbaarheid van aangeboden woningen.

Vervolgproces:

- Rijk en regio geven opdracht het bestuurlijk voornemen wat betreft ontwikkelrichting, met invulling van de daarbij behorende randvoorwaarden, verder uit te werken en ter vaststelling aan het BO-Powerport in Q2 2026 aan te bieden.
- NB positionering POM regioadvies!

Annotatie: Er worden op basis van de concepttekst van de beslisnotitie op hoofdlijnen gezamenlijke afspraken gemaakt m.b.t. het opwerken van een regeling en het instellen van een fonds waarbij geen concrete financiële toezeggingen gedaan/financiële verplichtingen worden aangegaan. Het is wat betreft de provincie primair aan het rijk om deze te financieren. Met een mogelijke verdeelsleutel kan op dit moment nog niet ingestemd worden. Mogelijk kan een nader af te spreken bijdrage hiervoor vanuit de provincie niet (geheel) worden gedekt uit bestaande middelen en zal mogelijk via een statenvoorstel een beroep op algemene middelen worden gedaan.

Voor wat betreft de Moerdijkregeling is het ook in het provinciaal belang wenselijk dat er zo snel mogelijk een regeling komt. Voor de provincie is dit ook een belangrijke randvoorwaarde. Echter we kunnen, zoals eerder geschetst, nog geen concrete financiële toezeggingen doen gelet op het feit er nog geen concreet zicht is op wat dit financieel gaat betekenen en er ook nog geen dekking hiertoe is. Vanuit financieel oogpunt bezien een spoedige afhechting van de huidige Moerdijkregeling (door een nieuwe regeling) van belang gelet op de risico's die hiervoor zijn gereserveerd. De huidige Moerdijkregeling is begrensd op 25 woningen per jaar en is financieel gedekt voor 2 jaar in het scenario dat deze woningen nog verkocht kunnen worden. Het besluit kan er mogelijk toe leiden dat er maximaal gebruik gemaakt gaat worden van de regeling en ook dat de woningen niet of minder verkoopbaar zijn. Daarmee kan er een ander (groter) financieel risico ontstaan dan is berekend (dit wordt op het BOL van juni 2026 geijkt conform eerdere afspraken). Ambtelijk advies is om voor een nieuwe regeling, gelet op de opgave van de Powerport regio Moerdijk, in te zetten opdat het rijk het primaire aandeel zal gaan dekken. Hoe langer de huidige Moerdijkregeling blijft lopen, hoe groter het risico wordt dat deze uit de pas gaat lopen. Daarom is het van belang dat er snel duidelijke afspraken komen en er een nette onderlinge afhechting van de oude regeling komt.

Het is van belang dat de inpassing van met name het PoM 380 kV snel gerealiseerd wordt. Dit is noodzakelijk om de industrie te kunnen verduurzamen en woningbouw te kunnen aansluiten. Voor dit station geniet de Krukweg de voorkeur, aangezien het station op deze locatie ruimtelijk beter inpasbaar is en sneller gerealiseerd kan worden. Daarmee moet er wel een goede afbakening van dit gebied komen, zodat verdere ontwikkeling van activiteiten in dit gebied niet mogelijk is. Hiermee is de Krukweg het meest westelijke puntje van de oostelijke ontwikkelrichting.

Belangrijke randvoorwaarden van GS die zij hebben benoemd in de strategische sessie van 11 november jl. zijn duidelijkheid over de aantakkingen van DRC, ook aandacht voor natuurcompensatie vanuit provinciaal belang en meer duidelijkheid in de uitwerking van wat de besluitvorming ruimtelijk economisch betekent. Het behoeft de aanbeveling dit in te brengen.

5. Afspraken ten aanzien van Governance en organisatie

Rijk en regio besluit een kwartiermaker aan te stellen voor de overkoepelende Powerport-regio. Inzet is dat de kwartiermaker uiterlijk in januari 2026 start. De kwartiermaker vormt de verbindende schakel tussen beleid, organisatie, uitvoering en onderzoek en legt de basis voor de structurele samenwerking binnen de Powerport-regio. De kwartiermaker functioneert vanaf aantreden als directe opdrachtnemer van de stuurgroep voor het geheel van de powerport opgave en geeft leiding aan het ambtelijke kernteam.

Opdracht aan de kwartiermaker:

1. Ontwikkel en professionaliseer de bestaande programmaorganisatie Powerport, inclusief governance, mandaten, capaciteit en begroting voor 2026.
2. Start de voorbereidingen voor het op te richten structurele programmabureau Powerport Moerdijk, inclusief taakafbakening, juridische structuur en financiering. Het programmabureau vormt straks de uitvoerende kern van de samenwerking en coördineert de inhoudelijke, financiële en procesmatige samenhang van de opgave.
3. Geef vervolg aan de afspraken gemaakt tijdens het BO Powerport op 1 december.
4. De kwartiermaker krijgt de opdracht om projectleiders aan te stellen voor de gebiedsuitwerking Amer en het agrarisch landschap.
5. Rapporteer periodiek aan de stuurgroep over voortgang, risico's en benodigde besluiten.

Annotatie: De stuurgroep heeft op 27 augustus jl. de opdracht gegeven aan de kopgroep om dit verder uit te werken. Hetgeen hier staat is in lijn met wat besproken is in de kopgroep.

- Rijk en regio erkennen dat de druk op de decentrale overheden toeneemt bij het opstellen van het gezamenlijk plan en maken hiervoor afspraken over de bekostiging van de capaciteit van gemeenten.

Annotatie: Ambtelijk advies is hierbij om deze afspraken primair tussen rijk en de gemeenten te laten vastleggen.

6. Afspraken ten aanzien van communicatie

- Rijk en regio erkennen dat duidelijke en heldere communicatie de komende tijd van belang is. De partijen spreken af om de gezamenlijke communicatieaanpak verder uit te werken. Op 10 december 2025 vindt een informatiebijeenkomst plaats in Zevenbergen, gemeente Moerdijk waarin bovengenoemde afspraken gezamenlijk worden uitgesproken en toegelicht.
- Rijk en regio spreken af de ambtelijk notitie die ten grondslag ligt aan deze besluitvorming openbaar te maken na het besluit op 1 december

Annotatie: Vanuit de communicatiewerkgroep wordt het volgende advies gegeven rondom de communicatie na afloop van het besluit op 1 december.

Naast de communicatie via de gebruikelijke kanalen na afloop van het besluit op 1 december a.s., is het advies om een gezamenlijk persmoment te organiseren met alle betrokken bestuurders. Dit zou zo snel als mogelijk na het besluit georganiseerd moeten worden. In ieder geval op dezelfde dag als dat de Kamerbrief uitgaat.

De opzet hiervoor zou een korte plenaire gezamenlijke presentatie zijn. Hierin staan we eerst stil bij de rol die de Ontwerptafel Powerport regio Moerdijk heeft gespeeld in het tot stand komen van het besluit. Vervolgens lichten bestuurders kort het besluit toe en gaan kort in op de afwegingen die daarbij zijn gemaakt. Aansluitend kunnen de aanwezige bestuurders decentraal individueel in gesprek gaan met aanwezige pers om aanvullende vragen te beantwoorden.

Met deze aanpak:

- Stralen we eenheid uit in beeld en woord
- Bieden we een podium voor de bestuurlijke samenwerking in dit traject van de afgelopen jaren
- Houden we meer regie op wat in de media gepubliceerd wordt

Randvoorwaarden voor een succesvolle persbijeenkomst zijn: 1) aanwezigheid van alle betrokken bestuurders; 2) een goede en gezamenlijke voorbereiding 3) en de afspraak dat er voorafgaand aan het persmoment geen eerdere communicatie naar de pers plaatsvindt.

Bovenstaand advies wordt ambtelijk gedeeld door de provincie.

Geannoteerde concept-besluittekst

Hieronder een eerste uitwerking vanuit het kernteam voor de op te stellen besluitenlijst bij het BO Powerport Moerdijk.

Powerport regio Moerdijk | met bespreekpunt

In het BO Leefomgeving van 11 juni 2025 hebben Rijk en regio afgesproken om eind 2025 vervolgspraken te maken over de ontwikkelrichting voor het haven- en industriecluster Moerdijk, onder welke condities de strategische uitbreidingen in gemeente Moerdijk en Geertruidenberg vorm kunnen krijgen en om een nationaal strategisch profiel op te stellen voor het haven- en industriecluster Moerdijk.

Besluitpunt

- **Gaat u akkoord met de hieronder voorgestelde afspraken?**

Voorgestelde afspraken

- Rijk en regio concluderen dat het haven- en industriecluster Moerdijk een nationaal strategisch profiel heeft gericht op chemie, de be- en (her)verwerking van kritieke grondstoffen en de logistiek die nodig is voor de grondstoffen- en materialentransitie. Dit profiel vraagt om een multimodale ontsluiting (weg, water, spoor en buisleidingen), extra kade gebonden industrieterrein aansluitend aan het bestaande industriecluster en nieuwe energie-infrastructuur voor verschillende energiemodaliteiten, zoals elektriciteit, waterstof, CO₂ en warmte. Rijk en regio spreken af om het profiel verder uit te werken in het kader van en in onderlinge afstemming tussen de Nota Ruimte, de Ruimtelijke Economische Visie en andere nationale en regionale ruimtelijk-economische trajecten.
Annotatie: Advies om met dit beslispunt in te stemmen. Voor wat betreft profilering is het van belang dat dit strategisch profiel op het gebied van energie, chemie en grondstoffenverwerking wordt vastgesteld als startpunt voor een volgende fase in gebiedsuitwerking. Zowel vanuit de participatielijnen als de interne provinciale advisering is hetgeen hier beschreven wordt qua profiel passend.
- Rijk en regio erkennen dat de impact op de inwoners van de regio, van zowel het dorp Moerdijk, inwoners van het buitengebied én van andere dorpskernen, zeer groot is. Rijk en regio erkennen dat het verschaffen van duidelijkheid wordt gevraagd en nodig is. Het gaat daarbij zowel om zekerheid over welke randvoorwaarden horen bij de ontwikkelrichtingen en welke compenserende ondersteunende maatregelen getroffen gaan worden, als duidelijkheid over welke ontwikkelrichting wordt gekozen. Dit alles moet volgens een rechtvaardige en menselijke aanpak.
Annotatie: Advies om met dit beslispunt in te stemmen onder voorwaarde dat er duidelijke afspraken aan de voorkant komen dat het rijk erkent dat het primair aan hen is om aan de financiën te voldoen.
- Rijk en regio erkennen dat er een sterke aanwezige sociale structuur is in dorp Moerdijk. **PM.**
Annotatie: Dit is een herkenbaar signaal uit de participatie. Er bestaan verschillende sociale structuren in het dorp Moerdijk, waar aandacht voor moet zijn. Ook in het invullen van de compensatie.
- Rijk en regio concluderen dat de agrarische sector van groot belang is voor de Powerport regio. Beide ontwikkelrichtingen hebben impact op de agrarische structuur van het gebied. Rijk en regio spreken af om de randvoorwaarden en condities vanuit het agrarisch perspectief als uitgangspunt te nemen voor het vervolgproces en daarin ook verder uit te werken.
Annotatie: Vanuit landbouw bezien is het een gebied met goede landbouwgronden. Dit zijn de betere landbouwgronden van Noord-Brabant, hoewel elders in Nederland, zoals Flevoland betere landbouwgronden zijn. Het is goed om de randvoorwaarden mee te nemen in het vervolgproces. De randvoorwaarden die benoemd zijn (zuinig

omgaan met hoogproductieve, vruchtbare zeeleigonden, structuurversterking van het agrarisch landschap in de omgeving van het Powerport gebied, eerlijk en passende financiële compensatie; voor zowel verlies gronden als doorsnijding gronden dmv kabels en leidingen, synergie glastuinbouw en Powerport, Participatie en sociale dimensie van de ontwikkeling van Powerport)

- Rijk en regio erkennen dat, gezien de onderzoeken vanuit verschillende perspectieven, de oostelijke richting de beste, meest logische kenmerken heeft voor een uitbreiding van het haven- en industrieterrein van Moerdijk en voor een toekomstbestendig werkend systeem. De zuidoostelijke richting sluit minder aan bij de behoefte aan multimodale ontsluiting en doorkruist een aantal belangrijke infrastructurele werken en projecten, waaronder buisleidingen, spoorlijnen en snelwegen. Daarbij wordt de leefbaarheid van meerdere omliggende dorpskernen en voor meer inwoners aangetast bij de zuidoostelijke richting en belemmert dit de ontwikkeling van de gemeente aan deze zijden.
Annotatie: Deze lijn blijkt ook uit het provinciaal ambtelijk advies. De vraag is alleen of het in deze besluittekst zo expliciet opgenomen dient te worden gezien het feit dat enkel een principebesluit genomen wordt.
  - Rijk en regio nemen een principebesluit voor de oostelijke ontwikkelrichting.
Annotatie: Dit beslispunt is conform de inzet van GS om het besluit van het college van de gemeente Moerdijk te omarmen.
  - Rijk en regio erkennen dat de oostelijke richting een enorme impact heeft op het dorp Moerdijk haar inwoners en (agrarische) ondernemers. De definitieve keuze voor een ontwikkelrichting vergt een zorgvuldig proces en besluit met voldoende oog voor de leefbaarheid en welzijn van de inwoners van dorp Moerdijk en omliggende kernen. Hiervoor willen Rijk en regio een gezamenlijk, integraal plan opstellen.
Annotatie: Ook de provincie hecht groot belang aan een zorgvuldig proces waarin de belangen van de lokale gemeenschap, de leefomgeving en de brede regionale en nationale opgaven zorgvuldig worden afgewogen. Er dient dan ook in het vervolg van dit proces blijvende aandacht te zijn voor de impact die de ontwikkelingen hebben op de inwoners van de regio, met daarbij specifiek aandacht voor daar waar de opgaven landen. Het is alleen onvoldoende duidelijk wat dit integrale plan inhoudt en wanneer dit gereed moet zijn.
  - Rijk en regio erkennen daarnaast dat tegelijkertijd duidelijkheid en inwonersperspectief op korte termijn nodig is. Daarom zorgen Rijk en regio er voor dat, parallel aan het gezamenlijke plan, een rechtvaardig en menselijk pakket van randvoorwaarden wordt uitgewerkt en tijdig geëffectueerd voor inwoners en bedrijven in het zoekgebied dat in ieder geval omvat:
binnen twaalf maanden na het BO-besluit een operationele financiële regeling die middels een rechtvaardige, financiële compensatie verhuizing van zowel kopers, huurders als bedrijven naar een vergelijkbare woon/bedrijfssituatie elders mogelijk maakt;
Annotatie: Voor wat betreft de Moerdijkregeling is het ook in het provinciaal belang wenselijk dat er zo snel mogelijk een nieuwe regeling komt en de huidige Moerdijkregeling wordt afgehecht. Voor de provincie is dit ook een belangrijke randvoorwaarde. Echter we kunnen, zoals eerder geschetst, nog geen concrete financiële toezeggingen doen gelet op het feit er nog geen concreet zicht is op wat dit financieel gaat betekenen en er ook nog geen dekking hiertoe is.
1. het opstellen van een transitiestrategie voor de inwoners en ondernemers in het zoekgebied waarin maatregelen worden getroffen voor mensen die willen weggaan én blijven. Rijk en regio zoeken hierbij naar het creëren van experimenteer- en regelruimte;

Annotatie: Het is goed als een transitiestrategie opgesteld wordt. In dit besluit moet dan wel duidelijk staan wanneer deze transitiestrategie opgesteld moet zijn. Belangrijk om in dit gebied maatwerk toe te passen. Ook de afspraken over de financiële invulling van de transitiestrategie horen opgenomen te zijn in de transitiestrategie.

- instelling en structurele voeding van een gebiedsfonds - voor zowel behoud van en investeringen in een leefbaar dorp gedurende de transitiefase (voor de mensen die zo lang als mogelijk willen blijven) als ter bredere versterking van de brede welvaart in het gebied (leefbaarheid, landbouw, voorzieningen, onderwijs, natuur) daarna - bij het moment van vaststelling van het gebiedsplan. Rijk en regio maken afspraken over welke entiteit met afdoende financiële draagkracht en organisatorische uitvoeringskracht de gebiedsontwikkeling in Moerdijk in gang zet en duurzaam tot stand brengt.

Annotatie: Dit is een heel onduidelijk beslispoint. Hoe gaat dit gebiedsfonds gevoed worden? Het is wat betreft de provincie primair aan het rijk om hiervoor zorg te dragen. Het opzetten van een gezamenlijke entiteit kunnen we als provincie ondersteunen.

NB: als provincie hebben we ook een aantal belangrijke randvoorwaarden die mee genomen moeten worden in de besluittekst:

- Een ruimtelijk-economisch profiel komen dat passend is binnen het ecosysteem van (West)-Brabant;
  - Uitgangspunt voor de provincie is dat het de ontwikkelingen niet alleen door Brabant lopen, maar ook voor Brabant zijn;
  - Alle gevraagde aftakkingen van de Delta Rhine Corridor (DRC) zijn hierbij van belang ten behoeve van onze hele Brabantse economie;
  - Er voldoende aandacht is voor natuur- en watercompensatie.
- Rijk en regio spreken af om voor gemeente Geertruidenberg verder te werken aan de Amersvisie. Hiervoor wordt een bestuurlijke overeenkomst getekend door in ieder geval het Rijk, provincie Noord-Brabant, gemeente Geertruidenberg en het waterschap Brabantse Delta. In de bestuurlijke overeenkomst worden afspraken gemaakt over de rollen en verantwoordelijkheden van partijen, financiën en hoe om te gaan met individuele projecten. Rijk en regio willen de overeenkomst in Q1 2026 ondertekenen.

Annotatie: Met dit beslispoint kan ingestemd worden onder voorbehoud dat de overeenkomst ook juridisch gecheckt wordt binnen de provinciale organisatie t.z.t.

- Rijk en regio erkennen dat de opgave van de Powerport regio Moerdijk een gebiedsopgave is van nationaal belang en dat een intensief, langjarig proces nodig is. Rijk en regio spreken af om begin 2026 te starten met het gezamenlijke plan. Binnen dit plan bestaan meerdere deelgebieden die in samenhang met elkaar gezien moeten worden.

Annotatie: Dit beslispoint is prima om mee in te stemmen. Het is wat breder omschreven. Hierbij is het nog wel van belang om aan te stippen dat het gaat om een gezamenlijk intensief en langjarig proces. Ter achtergrond wat meer informatie over het instrumentarium: vanuit het Omgevingswet instrumentarium zou je hier kunnen werken met zowel afzonderlijke projectbesluiten voor de deelgebieden als met een omgevingsprogramma waarbinnen je projectbesluiten afsprekt. Er zijn daarin nog verschillende mogelijkheden te onderscheiden die elk voor- en nadelen hebben. Er komt hier nog een meer uitgebreide notitie over richting 1 december a.s.. Een programma onder de Omgevingswet zou kunnen fungeren als een verkenning. Hierbij zou je ook uitgangspunten en afspraken kunnen maken, zoals bijvoorbeeld regelingen, maar ook over rolverdeling en welke overheid waarvoor verantwoordelijk is. Je moet dan alsnog projectbesluiten op basis van je programma uitvoeren en afspreken wie deze uitvoert. Daarnaast wordt een programma voor elke overheid zelfbindend afgesproken. Een programma is abstracter van aard. Je kunt hier ook een gebiedsvisie in uitwerken/opnemen. Wanneer je zonder programma aan afzonderlijke

projectbesluiten werkt, dan is het zo dat een projectbesluit meer concreetheid veronderstelt. Daarnaast moet je daarbij aan de voorkant afspraken maken over verantwoordelijkheden en inbreng van de overheden die niet het bevoegd gezag zijn. Enkel de provincie en het rijk beschikken over het instrument projectbesluit. Er kan hierin maar één bevoegd gezag zijn. In zekere zin is ook hier de verkenning aan de voorkant van een projectbesluit uitgebreider in te richten. Er komt een uitgebreider advies hierover.

- Rijk en regio besluiten dat er een kwartiermaker wordt aangesteld vanaf januari 2026 die verantwoordelijk wordt voor het opzetten van het programma, waaronder het plan van aanpak inclusief borging van de decentrale uitvoering, de planning en bijbehorende governance. Ook besluiten Rijk en regio dat een programmabureau wordt opgezet om uitvoering en het proces van het programma te begeleiden.
Annotatie: Met dit beslispoint kan worden ingestemd. De opdracht voor deze uitwerking is door de stuurgroep aan de kopgroep gegeven.
- Rijk en regio spreken af dat er gestart wordt met een verkenning naar de mogelijkheden van een gebiedsgerichte aanpak van het agrarisch landschap en de inzet van bestaande (landinrichtings)instrumenten.
Annotatie: Dit beslispoint zou verwerkt moeten worden in het eerdere beslispoint waar gesproken wordt over de voorwaarden uit de participatie. Dit beslispoint voelt dubbelop.
- Rijk en regio erkennen dat de druk op de decentrale overheden toeneemt bij het opstellen van het gezamenlijk plan en maken hiervoor afspraken over de bekostiging van de capaciteit van gemeenten.
Annotatie: Ambtelijk advies is hierbij om deze afspraken primair tussen rijk en de gemeenten te laten vastleggen.
- Rijk en regio erkennen dat duidelijke en heldere communicatie de komende tijd van belang is. De partijen spreken af om de gezamenlijke communicatieaanpak verder uit te werken. Op 10 december 2025 vindt een informatiebijeenkomst plaats in Zevenbergen, gemeente Moerdijk waarin bovengenoemde afspraken gezamenlijk worden uitgesproken en toegelicht.
Annotatie: In te stemmen met dit beslispoint, maar ook aandacht te hebben voor: het advies voor communicatie na het besluit op 1 december: naast de communicatie via de gebruikelijke kanalen na afloop van het besluit op 1 december a.s., is het advies om een gezamenlijk persmoment te organiseren met alle betrokken bestuurders.

Bijlage: besluittekst BOL 11 juni 2025

- De Powerport regio Moerdijk is een knooppunt voor energie, energie-intensieve industrie en circulaire economie mede ten behoeve van de nationale strategische autonomie. In de regio bevindt zich een **haven- en industriecluster van nationaal belang** met een zeer strategische positie op het energie- en transportnetwerk, met een uitzonderlijk hoge milieucategorie. Daarnaast heeft het Amercentrale-terrein een grote opgave en functie in de energie-hoofdinfrastructuur.
- De **groei van het haven en industriecluster is onafwendbaar** omdat we onze strategische autonomie willen vergroten, concurrerend willen blijven en duurzamer willen worden. Ook is het van groot belang dat de energietransitie op tempo gerealiseerd wordt, de industrie kan verduurzamen en we ons voorbereiden op circulaire economie. Daarom is er **aanvullende (milieu)ruimte nodig**.
- Rijk en regio constateren dat de ruimtevraag van de Powerport regio Moerdijk ook bij een minimaal pakket van onafwendbare en zeer aannemelijke ontwikkelingen niet past binnen

de bestaande (milieu)ruimte van het haven- en industrieterrein van Moerdijk en Amercentrale-terrein in Geertruidenberg en besluiten daarom om – naast maximale inzet op inbreiding en herstructurering - het **haven- en industriecluster van Moerdijk en het Amercentrale-terrein in Geertruidenberg strategisch uit te breiden.**

- Rijk en regio stellen vast dat deze uitbreiding de **leefbaarheid op de lange termijn onder druk** zet en erkennen dat het vaststellen van de uitbreiding op korte termijn veel onzekerheid voor bewoners en ondernemers met zich meebrengt. Daarom is een **rechtvaardige en menselijke aanpak** nodig.
- Inwoners van het gebied, het havenbedrijf, industrie en de agrarische sector krijgen een rol in het participatieproces. In de eerste stap van het participatieproces tot aan het BO MIRT 2025 bespreken Rijk en regio met betrokken partijen **onder welke condities** een strategische uitbreiding verder vorm kan krijgen.
- Rijk en regio onderkennen het belang van **behoud van toekomstperspectief**. Om dit toekomstperspectief gedurende het planvormingstraject te bieden aan de inwoners van dorp Moerdijk wordt vanaf juni 2025 tot en met de vaststelling van de gebiedsvisie de **indexering op de Moerdijkregeling weer ingevoerd**. De aangepaste regeling gaat uiterlijk per 31 dec 2025 in, met terugwerkende kracht tot 4 juni 2025. Rijk en regio gaan uit van de verdeelsleutel 5/9 rijk, 3/9 provincie en 1/9 gemeente.
- Rijk en regio stellen daarnaast als randvoorwaarde dat een strategische uitbreiding alleen kan als de **brede welvaart en leefbaarheid** gelijktijdig, geloofwaardig en structureel versterkt worden.
- Rijk en regio besluiten om rond het haven- en industriecluster van Moerdijk en Amercentrale-terrein in ieder geval ruimte te bieden voor de **energietransitie (installaties en tracés voor kabels en leidingen) en autonome groei van bedrijvigheid, waaronder verduurzaming van de industrie**. In de Powerport regio Moerdijk wordt voor kabels en leidingen voor de benodigde energie- infrastructuur (deels) gekeken naar ruimte buiten het haven- en industriecluster Moerdijk en de Amercentrale-terrein in Geertruidenberg. Op basis van de verrichte technische studies (fase 2B) hanteren Rijk en regio een indicatieve ruimtevraag van **700 hectare** voor de gehele Powerport Regio.
- Rijk en regio werken daarnaast een **nationaal strategisch profiel** uit voor het haven en industriecluster, **in samenhang met de andere haven- en industrieclusters van nationaal belang**, Zij willen in de toekomst alleen ruimte bieden op de haven- en industrieterreinen voor activiteiten die voldoen aan dat strategische profiel en verkennen ook hoe de bestaande (milieu)ruimte op het haven- en industriecluster Moerdijk beter kan worden benut voor de functies die passen bij het nationaal strategisch profiel.
- Rijk en regio stellen voor Geertruidenberg een zoekgebied voor de strategische uitbreiding vanuit Amercentrale-terrein in west/zuid westelijke richting tot de Amertak vast. Voor het haven- en industriecluster Moerdijk stellen Rijk en regio een globaal zoekgebied vast. In het **BO MIRT najaar 2025** stellen Rijk en regio de specifieke **ontwikkelrichting** voor het haven- en industriecluster Moerdijk vast.
- Vanuit een **gedeelde verantwoordelijkheid** maken Rijk en regio een **gezamenlijk programma** gericht op een toekomstbestendige ontwikkeling van Powerport regio Moerdijk (scope 2030-2050). In het BO MIRT 2025 stellen Rijk en regio een Plan van Aanpak vast voor het op te stellen programma en worden afspraken gemaakt over vorm, capaciteit en middelen.
- De besluitvorming over de zoekrichting in Moerdijk en de besluitvorming over het **5.1.2.e** en middenspanningsstations Port of Moerdijk (POM 380-150-20 kV) en Programma Verbindingen **5.1.2.e** Op Zee 2031-2040 worden slim op elkaar uitgelijnd zodat gedragen, toekomstvaste keuzen worden gemaakt.
- Rijk en regio publiceren een **publieksversie** van de technisch verdiepende analyse.